

Referat fra prosjektgruppemøte 22.10.2015, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Tor Fodstad (gruppeleder, Eidsvoll), Odd S. Buraas (nestleder, Hurdal), Dag E. Opsahl (leder for landbruksgruppa), Liv Dervo (leder for økologigruppa og Nannestad kommune), Solveig Fagerli (leder for kommunalteknikkgruppa), Leiv O. Knutson (Nes), Anette Åkerstrøm (Ullensaker), Simon Haraldsen (Fylkesmannen i Oslo og Akershus), Anja Winger (Akershus fylkeskommune), Ada Engødegård (Østre Toten) og Helge B. Pedersen (prosjektleder).

Forfall: Kristin Selvik (NVE) og Ola Rosing Eide (Statens Vegvesen).

Orienterert/invitert: Morten Aas (Oppland Fylkeskommune), Ola Hegge (Fylkesmannen i Oppland), Ragnhild Skogsrud (Fylkesmannen i Hedmark), Arne Magnus Hekne (Hedmark fylkeskommune), Rune Skolbekken (Nord-Odal), Leif Skar (Stange), Trude Øverlie (Gran), Frode Frogner (Nes), Sverre Normann Setvik (Jernbaneverket) og Anne Braaten (Jernbaneverket).

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	Referat fra forrige møte (06.03.15) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.	
2	Kort referat fra andre gruppemøter Solveig orienterte fra siste møtet i faggruppe kommunalteknikk, Dag orienterte fra de to siste møtene i faggruppe landbruk og prosjektet «Klima- og miljøtiltak i landbruket» og Helge fra styringsgruppemøtet 19.03.2015, budsjettbehandlingen per epost, referansegruppemøtet 16.04.2015 og økologigruppemøte 08.09.2015.	
3	Orienteringer fra arbeidet i Huvo siden sist Helge orienterte om: • Oppsummering av tilstandsklassifisering (2011-2014) for alle VF som er i risiko, eller som det av andre årsaker har vært ønskelig å klassifisere vitenskapelig, er nå sluttført. Rapport (NIVA-rapp. for HuVo 6714-2015) finnes her, og rapporten i regi av fylkesmennene fra overvåkingen i Vorma finnes her: I tillegg er Hersjøen (Østre Toten) klassifisert nasjonalt, lenke her. • Resultatene fra elektrofiskekartlegging ble kort presentert, og hvordan resultatene løftes inn videre i arbeidet. Rapporten finnes her: • Leirelvprosjektet til VO Øyeren, FMOA m.fl. ble referert, og den videre oppfølgingen av dette. (NIVA-rapp. 6792-2015) finnes her: • Statusorientering for hva som pt. ligger i vann-nett (http://vann-nett.no/saksbehandler) ble gitt. Et utdrag fra Vann-nett per dato, fulgte innkallingen – både ift. miljøtilstand, påvirkninger og miljømål, tiltak. Fylkesmannen legger inn/retter miljøtilstand, påvirkninger, mens VRM/FK/VOU setter miljømål og tiltakene. Det har kommet nye retningslinjer ift. hvordan miljømålene for 2021 settes der det er utsatt frist (§ 9). • Innspillet fra referansegruppa om krigsetterlatenskaper i Hurdalssjøen er fulgt opp med befarung under minstevannføringsperioden, brev til/fra Forsvaret (FFI), rapport fra dykkingen i sjøen (arkeologisk kartlegging ift. vannledningen) og kontakt med lokalkjente. Summen av innhentet informasjon støtter FFI sin vurdering i at det neppe utgjør noe miljøproblem, og at dersom miner skulle oppdages er det Politiet som skal varsles. Men selv etter opprydding i og rundt Sofferudtjern, ligger det fortsatt krigsetterlatenskaper der. Forsvaret har vurdert at det antas å ikke representere noe miljøproblem. • Fra studieturen som prosjektledere m.fl. hadde til Sverige.	

	• Fra 4th European Water Conference og møtet med Norges miljøråd i Brussel. Mer info her: • Brevet til Mattilsynet, med anmodning om å revidere kostholdsrådene. Se vedlegg. • Informasjon om at vasspest også er dokumentert i Vormå (jfr. overvåkingen i regi av fylkesmannen). • Årsmeldingen for Huvo for 2014 er sendt ut, og politisk behandlet i de fleste eierkommunene. • Forespørselen fra regulanten (GLB) om et felles møte med ulike interessenter for å diskutere manøvreringsreglementet i Hurdalssjøen. • Info-arket «Med godt vannmiljø som felles mål» tenkes nå brukt som del av informasjonsarbeidet til landbruket, men også som evt. støtte ift. opprydding spredt avløp og annet relevant informasjonsarbeid. Tanken er at teksten skal kunne justeres av eierkommunene dersom det er ønskelig å tilpasse den bedre/ målrette den mer. Tilsvarende info-ark rettet mot utfordringer i landbruket fulgte også innkallingen, og ble kort referert. • Det ble gitt innspill på at tiltakene i landbruket bør vurderes konkretisert mer og gjerne med tydelige målsettinger ift. tiltaksgjennomføringen, f.eks. i form av en «tiltaksplan». • Oppfølging av forrige møte om organisasjonsmodellen ble diskutert, og det ble orientert om at dette arbeidet er igangsatt i nærliggende VO. • Det ble påpekt at det er sektormyndighetene som nå skal sette i gang nødvendige tiltak innen de respektive ansvarsområder, og at alle i prosjektgruppa følger opp videre i egen organisasjon, evt. sammen med sektorens repr. i faggruppene. • Arbeidet med neste planperiode starter allerede i 2016 med ny karakterisering. Inntil videre noteres forbedringspunkter for hver enkelt. Konklusjoner: 1) Rapportene og aktuelle brev i sak 3 legges som vedlegg til referatet. 2) Prosjektgruppa støtter økologigruppa i at det gjennomføres et elektrofiske-prosjekt også i 2016, slik det ble gjort i 2014. Forutsetningen er at det igjen skjer i samarbeid med fylkesmannen, fylkeskommunen og referansegruppedeltagerne. Følges opp videre av økologigruppa. 3) Excelarkene fra Vann-nett kvalitetssikres av hver enkelt. Feil eller vesentlige mangler meldes inn til Helge, som igjen melder fra til fylkesmannen. Frist: så snart som mulig <u>og innen 5. november</u>. 4) Felles møte med GLB støttes. Videre arbeid med et slikt møte delegeres til leder og nestleder for prosjektgruppa, leder for økologigruppa og prosjektgruppa. Fylkesmannens repr. i økologigruppa forespørres også om å delta i planleggingen av møtet. I tillegg til referansegruppa og flere i kommunene, er også fylkesmannen og fylkeskommunen naturlige deltagere i selve møtet. 5) Eventuelle innspill til de to brosjyrene om «Med godt vannmiljø...» bes sendt til Helge <u>innen 5. november</u>. 6) Det er viktig at alle kommunene er klar over videre oppfølgingsansvar, og at det tas inn i relevante kommunale planer allerede ved førstkommande rulleringer. Se bl.a. sak 5 i siste faggruppemøte kommunalteknikk. Tas opp på neste møte. 7) Medvirkning bør evalueres bedre. Tas opp på neste møte. 8) Organisasjonsmodellen bør revideres/diskuteres, men diskusjonen avventes og tas opp igjen senere når det kan sees på mer helhetlig og etter at det er avklart hva som bør samordnes for flere VOU og hva det enkelte VOU bør definere selv. Inntil videre oppfattes dagens struktur som egnet.	Økologi-gruppa Alle Tor, Odd, Liv, Leif, Helge Alle Alle kommuner Neste møte Neste møte
4	Oppfølging av egne prosjekter <u>Øyangen:</u> Fase 1 (NINA-anbudet og dykkingen) er nå «i rute». Gjennomføres i november, og følger framdriften som planlagt men med 1 års tidsforsinkelse. Godt samarbeid med	

	grunneier om gjennomføringen. Supplerende vannkjemimålinger våren 2016 og en eventuell oppfølging som fase 2 ble diskutert. <u>Konklusjon:</u> 1. In situ målinger våren 2016 støttes. 2. En eventuell oppfølging som «fase 2» støttes, under forutsetning av at «fase 1» ikke gir godt nok svar og at det kan benyttes mastergradsstudent for å holde kostnadene lave. 3. Dette legges inn i budsjettforslaget for 2016/2017. <u>Hersjøen:</u> Anette (og Nina) har undersøkt både historiske og nåværende antatt belastinger ytterligere for Hersjøen, sammen med Helge. Et internt notat er laget. Prisforespørsel er lagt ut på www.huv.no. Svarfrist 1. desember. Konklusjoner i økologigruppa på videre oppfølging av Transjøbekken/ Elstadbekken ble referert. <u>Konklusjon:</u> 1. Tildeling av oppdraget gjøres av leder for prosjektgruppa, økologigruppeleder og prosjektleder, i samråd med styreleder. 2. Det er en fordel med mastergradsstudent i prosjektet. 3. Transjø/Elstadbekken klassifiseres igjen i 2017 mht. ASPT-indeks når øvrige biologiske målinger tas i regi av Huvo. Deretter vurderes behovet for videre problemkartlegging. <u>Hurdalssjøen:</u> Økologigruppas konklusjoner ble referert, og støttes av prosjektgruppa. Det er mottatt 50.000 til klassifisering fra VRM. GLB er kontaktet, og stiller seg positive til å delta i et spleiselag. Fylkesmannen stiller seg også positiv til å delta økonomisk. <u>Konklusjoner:</u> 1. Første del av undersøkelsen bør begrenses til det som er relevant ift. vannforskriften. Dvs. makrofytter, fisk og eventuelt edelkreps/bunndyr. Evt. også satelittdata for tørrlagte arealer ved LRV. 2. Vurderinger av andre rødlistearter, naturreservatet og brukerinteresser må tas senere. 3. Et anbud legges inn i budsjettet for 2016 (og 2017). 4. Videre avklaringer og anbud utarbeides så snart som mulig av Helge, Liv, Tor, Stig, Anja, Leif og GLB, når det er avklart med styreleder. 5. Det anbefales å dele kostnadene i prosjektet over budsjettårene 2016 og 2017. <u>Miljøgiftkartlegging:</u> Det er mottatt kr. 100.0000 til VRM til problemkartlegging. Økologigruppas konklusjoner ble referert, og brevet som er sendt VRM, med anmodning om bistand til å få klarlagt nasjonale føringer for dette arbeidet. <u>Konklusjoner:</u> Brevet følger som vedlegg til referatet. <u>Videre oppfølging av fysiske inngrep/hydromorfologi</u> Det har ikke vært kapasitet i sekretariatet til å følge dette opp sommeren 2015. Konklusjoner i økologigruppa om at dette utsettes til 2016 ble refererte og støttet. Det samordnes med elfiske-prosjektet 2016, og følges opp i detaljer av økologigruppa. <u>Klima- og miljøprosjektet i landbruket:</u> Konklusjonene fra faggruppe landbruk ble referert, og det ble gitt en orientering om videre oppfølging. Det er mottatt 40.000 fra FM. Følges opp videre av faggruppe landbruk.	Helge Tor, Liv, Helge, Runar Helge, Liv, Tor, Stig, Anja, Leif og Runar Liv, Helge Dag, Helge
5	Status tiltaksrettet overvåking En statusoversikt fulgte innkallingen, ble presentert og raskt gjennomgått. FM har	

	støttet overvåkingen økonomisk. Det er ikke nødvendig med rapportering for de tilskuddsmidlene særskilt, men dette tas inn når rapporten fra Norconsult ferdigstilles. Resultatene for 2016 ble sendt alle kommunene 17.10.15. Prosjektleder etterspør faktureringsdetaljer for 2016 etter behov, og sender ut faktura til kommunene i samråd med tidligere avtaler.	Helge
6	Div. annen informasjon til orientering Helge orienterte om: • Overvåkingskravene som miljødirektoratet har gitt til OSL • VRU-møtet 9. oktober med påfølgende møte i styringsgruppa for å godkjenne Forvaltningsplanene før endelig politisk behandling. • Kalkingsseminar (4. og 5. nov.) • Nedtapping/fjerning av dammer/demninger (eks. Heggtjernet). • Det gjennomføres nå flere sentrale evalueringer av arbeidet med vannforskriften, bl.a: Direktoratets gruppa og Nasjonal referansegruppe, NIBR og av Riksrevisjonen. • Møte med VRM, FK, FM og PL. 19.10.15. Om vann-nett, miljømål og videre arbeid. Status for håndteringen av miljømål og § 9 i Vann-nett ble vist. Vann-nett skal «fryses» for endringer i perioden desember til 22.03.16. Anette orienterte kort om: Fiskedøden i Risa 29.05, og hvordan det ble fulgt opp videre.	
7	Status forvaltningsplan for Glomma Anja orientert om: • Videre behandling av forvaltningsplanen. Den skal behandles av fylkestingene i løpet av desember, i Akershus fylkesting den 8.12. Deretter skal VRM sende den til Klima- og Miljødepartementet som sørger for at relevante departementer får den på høring. Nasjonal godkjenning skal være avsluttet 22.03.16. • Innspill fra 2. gangs høring ligger på www.vannportalen.no/Glomma	
8	Orienteringer fra Akershus FK Anja orientert om: • Det jobbes med et felles rapporteringssystem for VR Glomma. Av beløpet på 1 mill. kr. som Akershus FK avsatt til vannforvaltningen, ble 600.000 fordelt til VO og den resterende delen vil bli brukt til å utvikle et godt rapporteringssystem. En gruppe er nedsatt for å detaljere anbudet/kravspesifikasjoner. Et konsulentfirma skal returnere med et ferdig forslag. Alle sektormyndigheter skal rapportere årlig på dette systemet, som kobles til rapporteringen i Vann-nett. Det skal til VRM, videre nasjonalt og til ESA. Målet er at det også skal brukes f.eks. til kommunal rapportering. Målet er å få det ut på anbud i desember, og ferdig for testing i VOU i 2016. • Det skal rapporteres formelt på dette årlig, fra og med vinter/vår 2017. • VRM har meldt seg på en «preview-prosess» i vannforskriftsarbeidet, som en europeisk evaluering. • Akershus FK har sendt en anmodning til miljødirektoratet om å få uttegnede polygoner på vannforekomstene, som del av Vann-nett arbeidet. Lykkes ikke dette, kan det være at Akershus FK vil vurdere å få det gjort i egen regi.	
9	Orienteringer fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus Simon orientert om: • FMOA arrangerer seminar 3.12 for kommunal forvaltning og rådgivere om regelverk knyttet til skjøtsel og andre tiltak i kantsone mellom jordbruk og vassdrag. Påmelding på fylkesmannen.no • FMOA arrangerer seminar 27.01.16 om klimatilpasning og overvannshåndtering. Invitasjon med endelig programinnhold vil bli sendt ut i løpet av desember 2015 med påmelding. • Han anbefalte å lese NOU om klimatilpasninger som kommer i desember. • FMOA har sendt brev til Miljødirektoratet, med en anmodning om å klargjøre	

	hvilke miljøgifter som Norge skal ha hovedfokus på ift. vannforskriftsarbeidet. VO Oslo er benyttet som eksempel på utfordringer i dette arbeidet. • FMOA følger opp overfor Miljødirektoratet behovet for å jobbe videre med leirelvene, slik at dette blir klart så tidlig som mulig. • FMOA sitter i en arbeidsgruppe for å jobbe videre med betraktninger om kost-nytte som ledd i arbeidet med vannforskriften.	
10	Økonomi, budsjettforslag 2016 og nye prosjektsøknader Det er mottatt tilskudd og prosjektstøtte i 2015 hittil fra VRM, Akershus fylkeskommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus. En oversikt ble gitt. Tilskuddene er dels øremerket. Statusregnskap per 21.10.2016 for Huvo ble presentert og kommentert. Forslaget til budsjett som styringsgruppa i sommer vedtok som foreløpig, ble gjennomgått. <u>Konklusjoner:</u> Prosjektgruppa ser ikke behov for å foreslå endringer overfor styringsgruppa på det foreløpige 2016-budsjettet. Men det anbefales en note i budsjettposten «Konsulentonorarer/utredninger» om: Denne posten dekker følgende prioriterte utgifter og omtrentlige kostnadsrammer: Øyangen 230.000 (anbud NINA og dykkere), tillegg for vannkjemimålinger våren 2016 på 25.000 og en eventuell oppfølging av fase 2 på 50.000. Videre dekker det problemkartleggingen i Hersjøen med 120.000, og Huvo sin egen andel av klassifisering av Hurdalssjøen med 150.000 (av et samlet maksimalt budsjett på 500.000). Det dekker også inntil kr. 50.000 per år for eventuelt relevante mastergradsstudenter. Videre inngår utgiftene til klima- og miljøprosjektet i landbruket (40.000) og miljøgiftkartlegging med inntil kr. 100.000 i 2016. Prosjektgruppa anbefaler også at det i budsjettet for 2016 kan aksepteres å overgå budsjetttrammene ved at evt. kostnader for 2017 framskyndes, i tilfelle det skulle være mulig å forsere noen av overnevnte prosjekter, begrenset til å gjelde disse prosjektkostnadene. Videre at det gis en orientering til styringsgruppa om de tidsmessige utfordringer som er knyttet til budsjetter for problemkartlegging som i stor grad foretas som «spleiselag» og legges ut på anbud etter Lov om off. anskaffelser.	Helge
11	Revidere arbeidsplan for 2016 Et utkast fulgte innkallingen, og ble diskutert. <u>Konklusjoner:</u> Presenteres for styringsgruppa med følgende to tilføyelser: Anbud 2017, vurdere adm. møter per kommune. Det anbefales at strukturen på arbeidsplanene diskuteres som egen sak på neste prosjektgruppemøte.	Tor, Helge
12	Saker til styringsgruppa Det er ingen spesielle saker/temaer som foreslås løftet inn i styringsgruppa, utover generell informasjon til nye deltagere. Følgende agenda foreslås til styringsgruppemøte: <u>Forslag til agenda:</u> 1) Informasjon om vannforskriftsarbeidet og VOU 2) Forvaltningsplanen for Glomma 3) Orienteringer om status for arbeid i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma 4) Økonomi 5) Arbeidsplan 2016 og videre 6) Eventuelt	Helge, Runar
13	Eventuelt Ingen	

	Annet til neste møte: Hvordan løfte/forankre tiltaksgjennomføringen inn i kommuner m.fl. fra 2016 på en best mulig måte – hva bør prioriteres videre i fellesskap (Huvo). Medvirkning bør evalueres, organisasjonsmodellen bør diskuteres og strukturen på arbeidsplanene bør også inn i neste møte.	
Neste møte Tid: Torsdag 18. februar 2016. kl. 10.00 – 15.00.		Tor/Helge
Helge B. Pedersen (ref.)		

Vedlegg til referatet:

- NIVA-rapport om klassifiseringen
- Elektrofisker rapporten fra Huvo
- NIVA-rapport om leirelvene
- Svaret fra Huvo på 2. gangs høring av Forvaltningsplanen
- Brevet til Mattilsynet, om kostholdsråd
- Svarbrev fra FFI om krigsetterlatenskaper i Hurdalssjøen.
- Anmodningen til VRM om bistand til problemkartlegging av miljøgifter
- Referat fra Norges delegasjon til vannkonferansen i Brussel.

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		